

Stödmaterial till webb- utbildningen Omsorg, gränssättning och våldsföre- byggande arbete på HVB

Stödmaterial till webb-utbildningen Omsorg, gränssättning och våldsförebyggande arbete på HVB

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. På begäran kan vi ta fram publikationen i ett alternativt format för personer med funktionsnedsättning. Skicka frågor om alternativa format till alternativaformat@socialstyrelsen.se.

Publicerad: juni 2026

Innehåll

Stödmaterial till webbutbildningen Omsorg, gränssättning och våldsförebyggande arbete på HVB	4
Reflektionsfrågor för gemensam diskussion	5
Kapitel 1, HVB-personalens ansvar.....	5
Reflektionsfrågor kapitel 1	5
Hur går vi vidare?	5
Kapitel 2, Gränssättning, regler och konsekvenser	5
Reflektionsfrågor kapitel 2	6
Hur går vi vidare?	6
Kapitel 3, Samma syn på saken.....	6
Reflektionsfrågor kapitel 3	6
Hur går vi vidare?	7
Kapitel 4, Att skapa ett gott vårdklimat	7
Reflektionsfrågor kapitel 4	7
Hur går vi vidare?	7
Så fungerar webbutbildningen:	8
Kort om kunskapsstödet:	9

Stödmaterial till webb-utbildningen Omsorg, gränssättning och våldsförebyggande arbete på HVB

Detta stödmaterial är ett komplement till webbutbildningen *Omsorg, gränssättning och våldsförebyggande arbete på HVB* och riktar sig till er som arbetar på HVB och möter barn och unga. Stödmaterialiet bygger på studiehandledningen till webbutbildningen, men har avgränsats till en mer koncentrerad form. Syftet är att ge praktiskt stöd, och skapa förutsättningar för reflektion kring hur kunskapen kan omsättas i det dagliga arbetet inom arbetsgruppen.

Webbutbildningen tar ca 60 minuter att se och man kan se den gemensamt i arbetsgruppen eller individuellt. Frågorna i stödmaterialiet är utformade för att användas som underlag för gemensamma diskussioner och reflektioner, för att stärka det gemensamma lärandet och kvalitetsarbetet. De har inte nödvändigtvis ett rätt svar, utan syftar till att fördjupa förståelsen och främja erfarenhetsutbyte.

Reflektionsfrågor för gemensam diskussion

Kapitel 1, HVB-personalens ansvar

I det här kapitlet ges en introduktion till webb-utbildningen. Kapitlet innehåller bland annat information om det tredelade föräldraskapet, ansvar för omvårdnad, trygghet, god fostran och tillsyn enligt föräldraskapet, barnets rättigheter och olika typer av föräldraskap.

Reflektionsfrågor kapitel 1

Hur ser det ut på vårt HVB? Reflektera och diskutera nedanstående frågor i helgrupp.

- Vad innebär det att vi har ansvar för den dagliga omsorgen och uppsikten?
- Hur tänker vi på vår roll i det tredelade föräldraskapet – som en tillfällig förälder, stödjande vuxen, professionell hjälpare eller något annat? När funkar det bra och när är det svårare?
- Hur ser vårt samarbete ut med föräldrar och socialtjänst?
- Har vi en gemensam syn på hur gränssättning är en del av relationsarbetet, eller agerar vi olika? I så fall hur? Är vi tydliga med våra krav, förväntningar och gränser?
- Lyckas vi fånga upp och ”se” varje ungdom? Hur gör vi med ungdomar som drar sig undan?

Hur går vi vidare?

Tycker vi olika? - diskutera skillnaderna.

Behöver vi ändra något i våra arbetssätt för att det ska bli bättre för barnen och ungdomarna? Ange åtgärder som behöver vidtas som förbättring!

Kapitel 2, Gränssättning, regler och konsekvenser

I det här kapitlet får vi veta mer om hur man på HVB för barn och unga kan arbeta med ordningsregler, individuella överenskommelser och konsekvenser för att skapa trygghet, struktur och förutsägbarhet.

Reflektionsfrågor kapitel 2

Hur ser det ut på vårt HVB? Reflektera och diskutera nedanstående frågor i helgrupp.

- Hur efterlever vi som personal våra regler?
- Hur agerar vi i personalgruppen när en ungdom överträder regler och uppvisar ett för oss, oacceptabelt beteende? Använder vi konsekvenser, och i så fall vilka?
- På vilket sätt är våra regler och konsekvenser stödjande och vägledande? När är de inte det?
- När kan vi göra individuella bedömningar och undantag och vad behöver vara samma för alla?
- Händer det att vi är för rigida eller för eftergivna? Vad får det för konsekvenser om så, både för enskilda ungdomar, för ungdomsgruppen i stort som för verksamheten?

Hur går vi vidare?

Tycker vi olika? - diskutera skillnaderna.

Behöver vi ändra något i våra arbetssätt för att det ska bli bättre för barnen och ungdomarna? Ange åtgärder som behöver vidtas som förbättring!

Kapitel 3, Samma syn på saken

I det här kapitlet träffar vi Thomas, som jobbar på HVB, och hans kolleger när de får anledning att se över sina rutiner. Hur gör personalen för att alla i arbetsgruppen ska agera konsekvent? Hur vet de unga att alla blir behandlade på ett likvärdigt sätt?

Reflektionsfrågor kapitel 3

Hur ser det ut på vårt HVB? Reflektera och diskutera nedanstående frågor i helgrupp.

- Har vi vetskap om och visat intresse för var ungdomarna befinner sig, vad de gör och med vilka de umgås?
- Behöver vi skaffa oss bättre inblick i vad som händer i ungdomsgruppen och på boendet samt vilka som kommer på besök?
- Hur hittar vi balans mellan att ha tillräcklig uppsikt/tillsyn och samtidigt värna ungdomarnas rätt till integritet och självbestämmande?

Stödmaterial till webb-utbildningen Omsorg, gränssättning och våldsförebyggande arbete på HVB

Reflektera enskilt i några minuter:

- Hur ser jag på ungdomarna på vårt HVB jämfört med andra ungdomar t.ex. egna barn?
- Hur tror jag att dessa föreställningar påverkar mitt sätt att bemöta ungdomarna?

Diskutera sedan i smågrupper eller bikupa några eller alla frågor:

- Vad i vårt arbetssätt bidrar till och skapar förutsättningar för att vi ska kunna ge ungdomarna ett gott bemötande?
- Vad innebär det att bemöta ungdomarna med respekt?

Hur går vi vidare?

Tycker vi olika? - diskutera skillnaderna.

Behöver vi ändra något i våra arbetssätt för att det ska bli bättre för barnen och ungdomarna? Ange åtgärder som behöver vidtas som förbättring!

Kapitel 4, Att skapa ett gott vårdklimat

I det här kapitlet får vi reflektera över hur man kan arbeta med den psykologiska och fysiska miljön för att förebygga konflikter och våld på HVB. Kapitlet innehåller också möjlighet att reflektera över sin egen attityd och sitt eget agerande i stressiga och hotfyllda situationer.

Reflektionsfrågor kapitel 4

Hur ser det ut på vårt HVB? Reflektera och diskutera nedanstående frågor i helgrupp.

- I vilka vardagssammanhang varje dag förstärker vi och uppmuntrar barnen/ungdomarna positivt?
- Har vi rutiner för hur vi ska agera i situationer som riskerar att trappas upp? Hur ser vi till att de är kända av all personal?
- Hur fungerar vårt samarbete i upptrappade situationer?
- Hur kan vi öva för att vara beredda när en konflikt uppstår?

Hur går vi vidare?

Tycker vi olika? - diskutera skillnaderna.

Behöver vi ändra något i våra arbetssätt för att det ska bli bättre för barnen och ungdomarna? Ange åtgärder som behöver vidtas som förbättring!

Så fungerar webb utbildningen:

Webb utbildningen baseras på kunskapsstödet *Omsorg, gränssättning och våldsförebyggande arbete – kunskapsstöd för personal på HVB för barn och unga* och förmedlar kunskap om centrala delar av detta stöd.

Utbildningen finns tillgänglig på Socialstyrelsens webbplats under *utbildning.socialstyrelsen.se*. Den kan genomföras på datorer, surfplattor eller mobiltelefoner. Webb utbildningen består av både information samt kunskaps- och reflektionsövningar. Många av övningarna syftar till reflektion kring vardagliga situationer i arbetet, hur man tänker och förhåller sig, hur man brukar agera eller reagera och hur vedertagna mönster och kultur kan påverka.

Webb utbildningen ger en gemensam kunskapsgrund och ökad förståelse för omsorg, gränssättning och våldsförebyggande arbete inom HVB. Den kan användas som ett led i kompetensutveckling, verksamhetsutveckling och för att stärka samsynen bland personalen.

Webb utbildningen tar ca 60 minuter att se. På startsidan finns en huvudmeny där du väljer kapitel. Du går igenom kapitlet genom att bläddra nedåt. I sidomenyn kan du även klicka på de olika avsnitten i respektive kapitel för att komma direkt till specifika avsnitt. På sidtoppen finns en symbol som visar hur långt du har kommit i kapitlet. Det finns även en symbol som du kan klicka på för att få en lista på alla dokument som ingår i utbildningen. Du kan när som helst pausa utbildningen och fortsätta vid ett senare tillfälle. Om du vill repetera dina kunskaper kan du gå igenom utbildningen flera gånger. Du kan välja vilket kapitel du vill arbeta med.

Kort om kunskapsstödet:

Kunskapsstödet riktar sig till föreståndare och annan personal som har ansvar för att leda, utveckla eller bedriva arbetet vid HVB för barn och unga. Det ger både juridisk och kunskapsbaserad vägledning och syftar till att bidra till en likvärdig omsorg av god kvalitet som främjar barns och ungas hälsa och utveckling.

Till kunskapsstödet hör även en studiehandedning som kan användas som stöd vid implementering i verksamheten. För att ge en samlad överblick över materialet finns också en PowerPoint-presentation som kortfattat beskriver de olika delarna.

[Här finns materialet samlat på Kunskapsguiden.](#)